

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming

Art. 3.1, 1^e lid, Wnb

Art. 3.5, 2^e lid, Wnb

Art. 3.6, 2^e lid, Wnb

Rekruteren larven vroedmeesterpad ten behoeve van de repopulatie van de soort in Vlaanderen (België)

Zaaknummer: **2019-203357**

Kenmerk: 2019/40768

Datum besluit: 23 mei 2019

Verzonden: 27 mei 2019

1 Besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 12 april 2019 een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van XXXX voor het vangen van larven van de vroedmeesterpad ten behoeve van repopulatie van de vroedmeesterpad in Vlaanderen (België).

Het betreft de locaties:

- ENCI-groeve, Lage Kanaaldijk 115, 6212 NA, Maastricht;
- Groeve Blom, Valkenburgerstraat 59, 6325 BL, Berg en Terblijt;
- Keverberg, Wijnstraat 25, 6369 GJ, Simpelveld.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2019-203357.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 3.8 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van het rekruteren van larven voor een kweekprogramma, ten behoeve van het veiligstellen van de laatste populaties van de vroedmeesterpad in Vlaanderen (België).
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende handelingen:
 - het is verboden de larven van de vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te vangen, artikel 3.5, eerste lid, Wnb;
 - het is verboden de vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) in zijn natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, tweede lid, Wnb.

Gelet op het feit dat de larven vanaf de vanglocaties op Limburgs grondgebied naar België worden vervoerd wordt aan XXXX ontheffing verleend voor de volgende handeling:

- het is verboden, anders dan voor verkoop, de larven van de vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) onder zich te hebben of te vervoeren, artikel 3.6, tweede lid, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
 4. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode 1 mei 2019 – 1 december 2020;
 5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 12 april 2019, aangevuld op 22 mei 2019, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

1.1 Afschriften

Dit besluit is verzonden aan:

- XXXX, Havenlaan 88 bus 73, 1000 te Brussel, België.

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- Stichting RAVON, de heer R. Creemers, Postbus 1413, 6501 BK te Nijmegen;
- Gemeente Maastricht, Postbus 1992, 6201 BZ te Maastricht;
- Gemeente Valkenburg a/d Geul, Postbus 998 6300 AZ te Valkenburg;
- Gemeente Simpelveld, Postbus 21000 6369 ZG te Simpelveld;
- Stichting Limburgs landschap, Postbus 4301, 5944 ZG te Arcen;
- Natuurbalans – Limes Divergens B.V., dhr. B.H.J.M. Crombaghs, Toernooiweg 1, 6525 ED te Nijmegen;
- XXXX, Wijnstraat 21, 6369GJ te Simpelveld;
- Natuurmonumenten, Postbus 9955, 1243 ZS te 's-Graveland.

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor de volgende plangebieden (zoals opgenomen in paragraaf 4.2 figuur 1) en enkel indien de eigenaren van de locaties toestemming geven voor de uit te voeren activiteiten waarvoor ontheffing is aangevraagd.
 - ENCI-groeve, gelegen aan de Lage Kanaaldijk 115 te Maastricht;
 - Groeve Blom, gelegen aan de Valkenburgerstraat 59 te Berg en Terblijt;
 - Keverberg, gelegen aan de Wijnstraat 25 te Simpelveld.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Limburg indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient de start van de werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen voor die tijd digitaal bij ons te melden.
Het meldingsformulier Wet natuurbescherming¹ vindt u op www.limburg.nl/vergunningen (klik op Wet natuurbescherming, beschermde soorten, ontheffing).

Specifiek

7. Voor de te bemonsteren larven geldt een ondergrens; indien in de plangebieden ENCI-groeve, Groeve Blom en Keverberg meer dan 200 larven zitten mag maximaal 10% hiervan onttrokken worden.
8. Het wegvangen van de larven van de vroedmeesterpad valt onder de verantwoording van RAVON. Het vervoer vanaf de vanglocaties naar België vindt plaats onder de verantwoording van INBO.
9. Tijdens het kweekprogramma en vóór het uitzetten worden de larven en juvenielen gecheckt op de ziektes *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) en *Batrachochytrium salamandrivorans* (Bsal) / ranavirus. Met het oog op deze ziekten dient gewerkt te worden volgens het 'hygiëneprotocol veldwerk' van stichting RAVON.
10. Nederlandse onderzoekers (stichting RAVON) en Provincie Limburg krijgen de beschikking over de analysegegevens uit het Belgische genetisch onderzoek.

¹ Alleen als u niet digitaal kunt melden, stuurt u de melding per post naar: Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht.

11. Indien gekozen wordt voor het mixen van groepen larven wordt aanbevolen dat de dieren uit Wallonië en Nederlands Limburg enkel een kleine aanvulling (niet meer dan 20% van de ontvangende populatie) vormen op de grotendeels gebiedseigen (Vlaamse) dieren.
12. Indien de genetische analyse en de habitattoets op de betreffende Belgische gebieden niet akkoord worden bevonden worden de dieren niet uitgezet. De dieren worden dan weer teruggebracht en uitgezet op de vangplek.
13. Er wordt niet eerder gestart met het uitzetten in de Belgische gebieden dan 2020.
14. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport van stichting RAVON 'Advies m.b.t. ontheffingverlening vroedmeesterpad van 25 januari 2019.
15. Provincie Limburg ontvangt tevens de resultaten van het bijplaatsingsproject op de locaties in België. Dit kan bij ons ingediend worden via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.

Overige

16. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
Onder een deskundige wordt verstaan:
 - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
 - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
 - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
17. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 12 april 2019, aangevuld op 22 mei 2019, heeft aanvrager een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het is verboden de larven van de vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te vangen, artikel 3.5, eerste lid, Wnb;
- het is verboden de vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*) in zijn natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, tweede lid, Wnb.

Door aanvrager worden de larven van de vroedmeesterpad vanaf de Limburgse locaties naar de Belgische locaties vervoerd en wij hebben aanvrager erop gewezen dat voor het vervoer ontheffing dient te worden aangevraagd. In de aanvullingen van 22 mei 2019 heeft aanvrager verzocht voor ontheffing voor het onder zich hebben en vervoeren van de larven van de vroedmeesterpad, artikel 3.6, lid 2, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing en module soortenbescherming van 4 april 2019;
- Rapport van stichting RAVON, 'Advies m.b.t. ontheffingverlening vroedmeesterpad' van 25 januari 2019.

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten

4.1 Habitatrichtlijnsoorten § 3.2

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, vijfde lid, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikel genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

Vanwege de uiterst lage aantallen in de huidige populaties van de vroedmeesterpad in Vlaanderen wordt in opdracht van de Vlaamse overheid (ANB – Agentschap voor Natuur en Bos) en in uitvoering van het Soortbeschermingsplan Vroedmeesterpad door XXXX een kweekprogramma opgezet met larven van de vroedmeesterpad uit Vlaanderen, Wallonië en Nederland. Doel is om de bestaande Vlaamse populaties te versterken en nieuwe populaties te stichten. Door Provincie Limburg is in deze medewerking toegezegd en voorafgaand aan de éénmalige bemonstering in 2019 zijn de plannen van INBO door stichting RAVON (aanspreekpunt voor de bescherming en studie van reptielen, amfibieën en vissen in Nederland) beoordeeld.

Op de geschikte locaties worden door stichting RAVON kleine aantallen larven verzameld uit een klein aantal grote populaties en vervolgens overgedragen aan de Vlaamse collega's die verantwoordelijk zijn voor verder transport naar België. Om genetische vervuiling te voorkomen is het van belang dat de individuen genetisch voldoende verwant zijn aan de oorspronkelijke populatie en aan eventuele nog bestaande populaties waarmee zij in contact kunnen komen. In België worden de larven in een kweekprogramma gezet en vervolgens genetisch onderzocht. Ook vindt onderzoek plaats op de ziekten *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) en *(Batrachochytrium salamandrivorans* (Bsal) / ranavirus plaats. Als uit het genetisch onderzoek naar voren komt dat uitzetting niet wenselijk is worden de dieren weer teruggebracht naar de Limburgse vanglocaties in Nederland. Bij geen belemmeringen inzake bovenstaande onderzoeken worden de dieren uitgezet in de gerestaureerde

Belgische habitats.

4.3 Vroedmeesterpad

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden omdat de habitats van de vroedmeesterpad in de ENCI-groeve, Groeve Blom en de Keverberg in een goede staat verkeren. Doordat de wateren voldoende populaties met larven bevatten zal de onttrekking geen invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding van de vroedmeesterpad in deze 3 gebieden. Wateren waar minder dan 200 larven aanwezig zijn komen niet in aanmerking voor onttrekking. De larven worden middels schepnetten aan het water onttrokken en afhankelijk van de weersomstandigheden vindt dit plaats in de maanden mei tot en met oktober/november.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de vroedmeesterpad zoveel mogelijk voorkomen.

Voor de handeling, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van de volgende belangen:

Vroedmeesterpad

- In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Het in Vlaanderen opgestarte soortbeschermingsplan vroedmeesterpad voorziet in een verbetering van de in Vlaanderen gelegen habitats voor de vroedmeesterpad. Gezien de uiterst lage aantallen in de huidige populaties is het 1 voor 12 zodat de opstart van een kweekprogramma, waarbij een deel van de larven wordt opgekweekt naar juveniel en vervolgens uitgezet in geschikt gemaakte habitats, van groot belang is. Maximaal 20% van de bestaande populatie kan worden bijgeplaatst en hiermee wordt de populatie vergroot (en daarmee de levensvatbaarheid) wat wordt gezien als de belangrijkste beschermingsmaatregel.

Door verbindingen tussen bestaande leefgebieden van de soort in Nederland en België kunnen soorten zich op natuurlijke wijze verspreiden en herstellen. Als de situatie in de Vlaamse gebieden, grenzend aan de Nederlandse gebieden, verbetert zal dat ook een positief effect hebben op de Nederlandse populaties hetgeen de gunstige staat van instandhouding ten goede komt.

- Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten.

Als gevolg van de Vlaams-Nederlandse samenwerking rond de vroedmeesterpad wordt middels monitoring en uitwisseling van kennis en gegevens meer inzicht verkregen in de soort. Het begeleidende onderzoek dat plaatsvindt bij de repopulatie en de daaruit voortvloeiende analysegegevens geven ook Nederland de kans om nieuwe ecologische kennis op te doen en meer inzicht te krijgen in de interactie tussen een soort en zijn omgeving. Daarnaast is deze kennis ook van belang voor natuurbeheer in andere gebieden en kan de kennis gebruikt worden voor toekomstige herintroducties/repopulaties en beheermaatregelen elders.

De bovenstaande belangen wegen in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

4.3.3 Staat van instandhouding

Op de locaties ENCI-groeve, Groeve Blom en de Keverberg verkeren de habitats in goede staat en bevinden zich in de waterpoelen voldoende grote populaties met larven van de vroedmeesterpad. Het door Vlaanderen gevraagde aantal van 300 te rekruteren larven is echter een te significant deel van de Nederlandse aantallen larven om weg te nemen. Door stichting RAVON wordt dan ook geadviseerd dat bij de bemonstering meer dan 200 larven in de wateren op de locaties aanwezig dienen te zijn en dat hiervan vervolgens maximaal 10% larven onttrokken mag worden. Door deze regel te hanteren kan de gunstige staat van instandhouding van de soort op onderhavige locaties gegarandeerd worden. Verbetering van de situatie in aangrenzende Belgische gebieden zal aldus vrijwel meteen een positief effect op de populaties in Nederland hebben.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de vroedmeesterpad in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 IUCN-richtlijnen (International Union for Conservation of Nature)

Het IUCN heeft duidelijke criteria opgesteld omtrent herintroducties en translocaties, ook wat betreft de risico's voor de bronpopulaties (IUCN/SSC,2013)

In onderhavige aanvraag voor het rekruteren van larven van de vroedmeesterpad ten behoeve van repopulatie van de soort in Vlaanderen (België) zijn alle mogelijke negatieve invloeden als gevolg van het verwijderen van de larven uit de bronpopulaties in de hierboven genoemde 3 gebieden onderzocht. Hiervoor geldt, om de levensvatbaarheid en omvang van de bronpopulatie te garanderen, een ondergrens van 200 larven waarvan 10% onttrokken mag worden voor rekrutering naar Vlaanderen (België).

Met deze maatregelen wordt de gunstige staat van instandhouding gehandhaafd.

4.5 Conclusie

4.5.1 Habitatrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de vroedmeesterpad voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

4.5.2 Overige en zorgplicht

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.